

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
від « 13 » 06 2023 року
Протокол № 5
Голова групи Чугай А.В.

«УЗГОДЖЕНО»
Декан природоохоронного факультету
Чугай А.В.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ»

(назва навчальної дисципліни)

101 «Екологія»

(шифр та назва спеціальності)

Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване
природокористування

бакалавр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

4

8

3/90

залік

(рік навчання)

(семестр навчання)

кількість кредитів ЄКТС/годин)

(форма контролю)

Екологічного права і контролю. Сайт <http://dpt10s.odeku.edu.ua/>

(кафедра)

Одеса, 2023 р.

Автори: Владимирова О.Г., доцент кафедри екологічного права і контролю, к.геогр.н. +

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри екологічного права і контролю від « 16 »05 2023 року, протокол № 4 .

Викладачі: лекційні заняття Владимирова О.Г., доцент кафедри екологічного права і контролю, к.геогр.н.

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

практичні заняття Владимирова О.Г., доцент кафедри екологічного права і контролю, к.геогр.н.

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності
Бургаз О.А.	2021 р.	2021 р

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	- формування у студентів знань, що дозволять їм розбиратися в принципах міжнародного співробітництва з питань охорони навколишнього середовища та грамотно застосовувати міжнародно-правові джерела у вирішенні екологічних проблем на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
Компетентність	- здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем
Результат навчання	- розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду
Базові знання	- формування уявлень про необхідність міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища та його основних напрямках; - знайомство з основними міжнародними організаціями та їх діяльністю в галузі охорони довкілля; - формування уявлень про основні принципи міжнародного співробітництва та міжнародних правових засобів охорони навколишнього середовища; - формування уявлень про роль України у міжнародному співробітництві галузі охорони навколишнього середовища
Базові вміння	- самостійно аналізувати джерела міжнародного екологічного права та національного законодавства у зазначеній галузі; - застосовувати на практиці конвенції та міжнародні угоди щодо охорони навколишнього природного середовища
Базові навички	- використання міжнародних нормативно-правових джерел
Пов'язані силлабуси Попередня дисципліна	-
Наступна дисципліна	-
Кількість годин	лекції: 27 год.; практичні заняття: 18 год.; самостійна робота студентів: 45 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л	Тема 1. Вступ. Міжнародні організації що діють у сфері охорони навколишнього середовища: Організація Об'єднаних Націй; Організація Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР); Неурядові організації, що діють у галузі навколишнього середовища.	8	2
	Тема 2. Діяльність спеціалізованих установ ООН з охорони довкілля: Програма ООН з питань довкілля (ЮНЕП); Всесвітня метеорологічна організація (ВМО); Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, ЮНЕСКО; Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ); Міжнародна організація праці (МОП); Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО); Міжнародне агентство з атомної енергії, МАГАТЕ; Міжнародна морська організація. ІМО	14	9
	Тема 3 Європейські організації у реалізації політики охорони довкілля: Рада Європи; Європейський Союз та його екологічна політика	5	1
	Разом	27	12

Консультації: Владимірова О.Г., за графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри.

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П	Тема 1. Участь України в міжнародних конвенціях з охорони довкілля.	2	2
	Тема 2. ООН в Україні	2	2
	Тема 3. ЮНЕП в Україні	2	2
	Тема 4. ПРООН в Україні	2	2
	Тема 5. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом: екологічна складова	2	2
	Тема 6. Виконання Україною зобов'язань з питань якості повітря за міжнародними договорами та угодою про асоціацію з Європейським Союзом.	2	2
	Тема 7. Виконання Україною зобов'язань з питань забезпечення водними ресурсами населення за міжнародними договорами та в рамках угоди про асоціацію з Європейським Союзом	2	2
	Тема 8. Доступ до інформації з питань навколишнього середовища: виконання Україною міжнародних зобов'язань.	2	2
	Тема 9. Виконання Україною зобов'язань з охорони озонного шару за міжнародними договорами, зокрема угодою про асоціацію з Європейським Союзом	2	2
	Підготовка та оприлюднення презентації		5
	Залікова контрольна робота		5
	Разом:	18	28

Консультації: Владимірова О.Г., за графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри.

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л	Підготовка до лекційних занять	12	1 - 8 тиждень
	Написання модульної тестової контрольної роботи (обов'язковий)	5	8 тиждень
ЗМ-П	Підготовка до практичних занять	18	2 - 8 тиждень
	Підготовка презентації (обов'язковий)	5	2 - 8 тиждень
	Підготовка до заліку	5	8 тиждень
	Разом:	45	

2.3.1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів». Підсумковим контролем є залік.

З *теоретичного* курсу навчальної дисципліни студент повинен бути готовим відповідати на усні запитання лектора під час лекційних занять, за активність на занятті студент може отримати за семестр 10 балів; надати письмові відповіді на 30 запитань варіанту модульного контрольного завдання.

Завдання модульних контрольних робіт складені у тестову вигляді закритого типу.

Формами контролю засвоєння теоретичних знань є усне опитування під час лекційних занять (поточний контроль), модульні контрольні роботи за змістовним модулем (внутрішньо семестровий контроль) та написання залікової контрольної роботи (підсумковий контроль).

Варіанти модульних контрольних робіт містять сорок тридцять запитань у тестовому вигляді. Кожна вірна відповідь оцінюється у 1,5 бал. Максимальна кількість балів за виконаний варіант модульної контрольної роботи становить 45 балів. Загальна сума балів за лекційний курс становить 55 балів.

2.3.2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П.

Формою контролю практичного модулю є опитування на практичному занятті – максимальна кількість балів – 5 за кожне заняття, (всього 9 занять).

Підготовки та оприлюднення індивідуальної презентації за обраною темою (обов'язково) оцінюється у 45 балів, при цьому оцінювання презентації проводиться за такими критеріями: розкриття теми 15 балів; доклад за змістом презентації – 20; якість підготовки презентації – 10. Сумарна кількість балів за ЗМ-П складає 45 балів.

Загальна максимальна кількість балів з дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність», яку студент може отримати, складає 100 балів.

До заліку допускаються студенти, у яких фактична сума накопичення за семестр балів за практичну та теоретичну частину складає не менше 50% з кожної частини **бали**

Білету для заліку формуються у вигляді тестових завдань закритого типу та містять 20 запитань. Студент повинен вибрати правильну відповідь з декількох запропонованих. Загальний бал залікової контрольної роботи еквівалентний відсотку правильних відповідей із загального обсягу питань екзаменаційної роботи. Максимальна кількість балів за залікову контрольну роботу складає 20 балів.

3 РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ⁷

3.1 Модуль ЗМ-Л

Повчання

Тема 1. Мета і завдання дисципліни, результати навчання. Міжнародні організації що діють у сфері охорони навколишнього середовища.

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: визначення періодів формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва; визначення основних напрямів сучасної система міжнародного екологічного співробітництва. Міжнародні організації що діють у галузі охорони довкілля; розрізняти їх за підлеглістю.

Література [1-10].

Питання для самоперевірки:

1. У чому полягає мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»?
2. Назвіть завдання які сприяють досягненню мети вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»;
3. Сформулюйте у чому полягають результати вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»;
4. У чому полягає основна особливість глобальних екологічних проблем?
5. Надайте характеристику етапів формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;
6. Які основні напрями поєднує сучасна система міжнародного екологічного співробітництва?
7. Назвіть найбільш поширену та дієву форму співробітництва з питань охорони навколишнього середовища? Чому вона є такою та коли вона була покладена?
8. Визначити природоохоронну компетенцію ООН.
9. У якому документі виражено принципове ставлення ООН до питань охорони природи світу?
10. Яку наукову Програму екологічних досліджень було розроблено та прийнято Міжурядовою конференцією з проблем біосфери в Парижі (1968 р.). Окреслити її основне завдання.
11. У якому документі визначена політика Організації Об'єднаних Націй та її спеціалізованих установ у галузі охорони навколишнього середовища?
12. Коли відбулася перша конференція ООН з проблем навколишнього середовища та яку роль відіграла у розвитку міжнародного співробітництва з охорони навколишнього середовища?
13. Який документ був прийнятий за підсумками Конференції Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро?
14. Коли та з якою метою ООН оголошує «Десятиліттям ООН» з відновлення екосистем?
15. З якою метою ООН встановлює пам'ятні дати. Назвіть ті з них, що були оголошені у 21 столітті та мали природоохоронну тематику?
16. Визначити компетенцію Асамблеї ООН з навколишнього середовища?

17. З якою метою була створена Комісія Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку (КСР);
18. Яким тематичним питанням будуть присвячені дворічні цикли Програми роботи КСР після 2003 р.?
19. Коли и чому КСР була замінена на Міжурядовий політичний форум високого рівня?
20. Який документ був напрацьовано та представлено в рамках другого Міжнародного політичного форуму, який відбувся 6 жовтня 2022 року в Києві?
21. Яку роботу проводить ОЕСР у сфері довкілля для розв'язання екологічних проблем і сталого управління природними ресурсами?
22. Перелічити основні результати діяльності ОЕСР 2022 р. за країнами?
23. Надати характеристику Міжнародній програмі ОЕСР по боротьбі зі зміною клімату (ІРАС).
24. Які компоненти включає ІРАС?
25. Надати опис результативності роботи ОЕСР з питань збереження океану та сталого використання.
26. Які два сценарію порівнює політики з різними рівнями жорсткості за звітами ОЕСР «Global Plastics Outlook»?
27. Назвіть неурядові організації, що діють у галузі навколишнього середовища і мають спеціальну природоохоронну компетенцію.
28. Визначить роль Римського Клубу у вивченні перспектив розвитку біосфери;
29. Назвіть найвідомішу громадську організацію руху «зелених».

Тема 2. Тема 2. Діяльність спеціалізованих установ ООН з охорони довкілля При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: визначати місії організацій що діють під егідою ООН за здійснюють роботу у сфері охорони довкілля, такі як: ЮНЕП; ВМО; ЮНЕСКО; ВООЗ; МОП; ФАО; МАГАТЕ, ІМО. Література [1, 11-30].

Питання для самоперевірки:

1. Які спеціалізовані установи ООН відіграють важливу роль у галузі охорони навколишнього середовища?
2. За якими напрямками ведене роботу ЮНЕП?
3. Як день «5 червня» пов'язаний з ЮНЕП?
4. На виконання яких цілей був затверджений проєкт «Глобальна екологічна перспектива»?
5. У чому полягає суть Ініціативи ЮНЕП щодо зеленої економіки?
6. Які завдання для ЮНЕП викреслені ООН на сьогодні і перспективу?
7. Які знакові кліматичні дії ЮНЕП відбувалися у 2022 р.?
8. Які знакові дії ЮНЕП щодо охорони довкілля відбувалися у 2022 р.?
9. Які знакові дії ЮНЕП щодо боротьби із забрудненням хімічними речовинами, в тому числі пластиком відбувалися у 2022 р.?
10. Як ЮНЕП встановила стандарти чистого повітря для країн Латинської Америки та Карибського басейну?

11. Які зміни сталися у 2022 р. щодо сфери дії Мінаматської конвенції про ртуті?
12. Назвіть стратегічні цілі які ЮНЕП буде реалізовувати у відповідності до своєї концепції, що охоплює Порядок денний на період до 2030 року та десятиліття на наступний період.
13. У рамках яких тематичних програм ЮНЕП займатиметься подоланням трьох планетарних кризів?
14. На виконання якої місії створена Всесвітня метеорологічна організація?
15. Надайте характеристику Програмі ВМО «Глобальна програма спостереження за атмосферою».
16. Які наукові оцінки руйнування озонового шару надалі ВМО та ЮНЕП?
17. Як проводиться глобальна оцінка хімічного складу опадів і осадження?
18. Яку місію виконує ЮНЕСКО? За якими напрямками ЮНЕСКО здійснює роботу з вектору «Екологічні науки та сталий розвиток»?
19. Назвіть відомі Програми, що здійснює ЮНЕСКО. Надайте характеристику Програмі «Людина та біосфера».
20. Які дії ВООЗ проводить щодо охорони довкілля?
21. Який аспект діяльності МОП пов'язаний з природоохоронною?
22. Яку місію виконує ФАО, і які дії проводяться Ією у сфері збереження екосистем?
23. Як діяльність МАГАТЕ сприяє охороні тв. Захисту довкілля? Назвіть міжнародні конвенції спрямованих на зменшення наслідків ядерних катастроф та їхнє попередження.
24. Які МАГАТЕ розробляє нормативи?
25. Окреслите завдання Міжнародної морської організації у сфері охорони довкілля.

Тема 3. Європейські організації .

При вивченні теми звернути особливу увагу на такі питання: дії європейських організацій у реалізації політики охорони довкілля, таких як: Рада Європи та Європейський Союз. Література [1, 31-36].

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть документи, які були прийняти Радою Європи на прикінці 60-х початку 70-х рр. ХХ століття, стали визначальними у формуванні ідеології охорони довкілля на європейському континенті;
2. Надати загальну характеристику діяльності Ради Європи та її впливу на формування міжнародного еколого-правового простору;
3. Окреслите сучасні екологічні проблеми в країнах ЄС?
4. Під впливом яких економічних і правових чинників відбувається погіршення екологічної ситуації на території Європи?
5. На досягнення яких цілей має бути спрямована політика ЄС в галузі охорони довкілля?
6. Назвіть принципи екологічної діяльності ЄС за Амстердамським договором 1996 р.?
7. Розкрити зміст принципу «попереджувальної дії»;

8. Розкрити зміст принципу «обережності»;
9. Розкрити зміст принципу «ліквідації наслідків і відшкодування шкоди навколишньому середовищу»;
10. Розкрити зміст принципу «шкоди»;
11. Який спеціальний орган ЄС, що займається питаннями навколишнього середовища? Які функції він виконує?
12. Назвіть основні адміністративні інструменти європейської екологічної політики;
13. Назвіть ключеві акти, що належать до вторинного права ЄС в галузі екологічної політики;
14. Навести класифікацію сучасних діючих ринкових інструментів, що стимулюють виробників і споживачів на зміну поведінки на користь еко-ефективного використання природних ресурсів;
15. Які країни ЄС є лідируючими у використанні екологічного податку?
16. Наведіть приклади моделей торгівлі квотами у країнах ЄС.

Тема 1. Вступ. Міжнародні організації що діють у сфері охорони навколишнього середовища: Організація Об'єднаних Націй; Організація Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР); Неурядові організації, що діють у галузі навколишнього середовища.

Тема 2. Діяльність спеціалізованих установ ООН з охорони довкілля.

Тема 3. Європейські організації у реалізації політики охорони довкілля.

3.2. Модуль ЗМ-П

Після проведення практичного змістового модуля ЗМ-П за темами семінарських занять студенти повинні отримати навички:

- до самостійної роботи з джерелами міжнародного екологічного права та національного законодавства у галузі охорони довкілля;
- систематизації отриманих знань і формулювання основних тезисів за підготовленою темою семінарського заняття;
- створення матеріалів для оприлюднення на заняті у вигляді презентації;
- оголошення результатів своєї роботи над темою презентації.

Підготовка презентації доповіді на семінарське заняття є обов'язковим видом самостійної роботи.

3.2.1 Теми за якими годується презентації та доповідь для оприлюднення

1. Участь України в міжнародних конвенціях з охорони довкілля (обрати 5 за власним бажанням).
2. Діяльність ООН в Україні.
3. Діяльність ЮНЕП в Україні.
4. Результативність ПРООН в Україні.
5. Екологічна складова Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

6. Виконання Україною зобов'язань з питань якості повітря за міжнародними договорами та угодою про асоціацію з Європейським Союзом.
7. Виконання Україною зобов'язань з питань забезпечення водними ресурсами населення за міжнародними договорами та в рамках угоди про асоціацію з Європейським Союзом.
8. Доступ до інформації з питань навколишнього середовища: виконання Україною міжнародних зобов'язань.
9. Виконання Україною зобов'язань з охорони озонового шару за міжнародними договорами, зокрема угодою про асоціацію з Європейським Союзом.
10. Протидія промислового забрудненню з урахуванням міжнародних стандартів.
11. Відповідальність за злочин екоциду в міжнародному та національному праві.
12. Правове регулювання якості і безпеки питної води в Європейському Союзі та Україні.
13. Стан виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань зі зміни клімату.
14. Прогрес України на шляху до євроінтеграції та сталого економічного розвитку: «зелений» порядок денний.
15. Розвиток смарагдової мережі України в контексті виконання завдань угоди про асоціацію з Європейським Союзом.
16. Міжнародно-правові проблеми охорони навколишнього середовища.
17. Імплементация Україною своїх зобов'язань щодо охорони тваринного світу в рамках угоди про асоціацію з Європейським Союзом.
18. Довкілля в Україні - сучасні виклики та перспективи.
19. Створення природоохоронних територій міжнародного значення в контексті виконання угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
20. Виконання Україною зобов'язань з імплементации ACQUIS ЄС в сфері відновлюваних джерел енергії.

3.3.2. Вимоги до виконання презентації доповіді завдання

Перелік тем презентації студент може отримати у викладача під час консультацій, або обрати Презентація повинна бути виконана у відповідному редакторі. Підготовлену презентацію студент демонструє на семінарському занятті. Оцінюється презентація за такими критеріями: розкриття теми; доклад за змістом презентації; якість підготовки презентації.

Презентація повинна бути підготовлена у відповідному редакторі. Доповідь з демонстрацією слайдів повинна займати не більше 10-15 хвилин, тобто кількість слайдів повинна становити до 10-15 слайдів. На слайдах розміщується інформація суто за темою презентації. По темі презентації необхідно підготувати 5 тестових питань до аудиторії та помістити їх у останньому слайді презентації. Намагайтеся себе оцінювати, при необхідності – корегувати свою мову (вимова, сила звучання, тональність). Відпрацьовуйте, аналізуйте, відточуйте думки. Не бавтеся у грамотність, накопичуйте знання та вчіться розмовляти мовою професіонала. При

цьому залишайтеся самим собою. Вимоги до виступів: зрозумілість для аудиторії; лаконічність; завершеність.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Завдання до модульної контрольної роботи ЗМ-Л

№	Питання	Джерело	Стор.
1.	У чому полягає мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»?	1	5
2.	Назвіть завдання які сприяють досягненню мети вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»;	1	5
3.	Сформулюйте у чому полягають результати вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»;	1	5
4.	У чому полягає основна особливість глобальних екологічних проблем?	1	6
5.	Надайте характеристику першому етапу формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;	1	6
6.	Надайте характеристику другому етапу формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;	1	7
7.	Надайте характеристику третьому етапу формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;	1	7
8.	Надайте характеристику четвертому етапу формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;	1	8
9.	Надайте характеристику п'ятому етапу формування сучасної системи міжнародного екологічного співробітництва;	1	8
10.	Які основні напрями поєднує сучасна система міжнародного екологічного співробітництва?	1	8
11.	Назвіть найбільш поширену та дієву форму співробітництва з питань охорони навколишнього середовища? Чому вона є такою та коли вона була покладена?	1	9
12.	Визначити природоохоронну компетенцію ООН.	1	11
13.	У якому документі виражено принципове ставлення ООН до питань охорони природи світу?	1	12
14.	У якому документі визначена політика Організації Об'єднаних Націй та її спеціалізованих установ у галузі охорони навколишнього середовища?	1	12
15.	Коли відбулася перша конференція ООН з проблем навколишнього середовища та яку роль відіграла у розвитку міжнародного співробітництва з охорони навколишнього середовища?	1	12
16.	Який документ був прийнятий за підсумками Конференції Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро?	1	13
17.	Коли та з якою метою ООН оголошує «Десятиліттям ООН» з відновлення екосистем?	1	14
18.	З якою метою ООН встановлює пам'ятні дати. Назвіть ті з них, що були оголошені у 21 столітті та мали природоохоронну тематику?	1	15
19.	Визначити компетенцію Асамблеї ООН з навколишнього середовища?	1	15
20.	З якою метою була створена Комісія Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку (КСР);	1	17

№	Питання	Джерело	Стор.
21.	Яким тематичним питанням будуть присвячені дворічні цикли Програми роботи КСР після 2003 р.?	1	18
22.	Коли и чому КСР була замінена на Міжурядовий політичний форум високого рівня?	1	19
23.	Який документ був напрацьовано та представлено в рамках другого Міжнародного політичного форуму, який відбувся 6 жовтня 2022 року в Києві?	1	19
24.	Яку роботу проводить ОЕСР у сфері довкілля для розв'язання екологічних проблем і сталого управління природними ресурсами?	1	20
25.	Перелічити основні результати діяльності ОЕСР 2022 р. за країнами?	1	21
26.	Надати характеристику Міжнародній програмі ОЕСР по боротьбі зі зміною клімату (ІРАС).	1	22
27.	Які компоненти включає ІРАС?	1	22
28.	Надати опис результативність роботи ОЕСР з питань збереження океану та стале використання.	1	23
	Які два сценарію порівнює політики з різними рівнями жорсткості за звітами ОЕСР «Global Plastics Outlook»?	1	25
29.	Назвіть неурядові організації, що діють у галузі навколишнього середовища і мають спеціальну природоохоронну компетенцію.	1	28
30.	Визначить роль Римського Клубу у вивченні перспектив розвитку біосфери;	1	29
31.	Назвіть найвідомішу громадську організацію рух «зелених».	1	28
32.	Які спеціалізовані установи ООН відіграють важливу роль у галузі охорони навколишнього середовища?	1	32
33.	За якими напрямками ведене роботу ЮНЕП?	1	33
34.	Як день «5 червня» пов'язаний з ЮНЕП?	1	33
35.	На виконання яких цілей був затверджений проект «Глобальна екологічна перспектива»?	1	34
36.	У чому полягає суть Ініціативи ЮНЕП щодо зеленої економіки?	1	35
37.	Які завдання для ЮНЕП викреслені ООН на сьогодні і перспективу?	1	37
38.	Які знакові кліматичні дії ЮНЕП відбувалися у 2022 р.?	1	40
39.	Які знакові дії ЮНЕП щодо охорони довкілля відбувалися у 2022 р.?	1	44
40.	Які знакові дії ЮНЕП щодо боротьби із забрудненням хімічними речовинами, в тому числі пластиком відбувалися у 2022 р.?	1	47
41.	Як ЮНЕП встановила стандарти чистого повітря для країн Латинської Америки та Карибського басейну?	1	47
42.	Які зміни сталися у 2022 р. щодо сфери дії Мінаматської конвенції про ртуті?	1	48
43.	Назвіть стратегічні цілі які ЮНЕП буде реалізовувати у відповідності до своєї концепції, що охоплює Порядок денний на	1	50
44.	У рамках яких тематичних програм ЮНЕП займатиметься подоланням трьох планетарних кризів?	1	50
45.	На виконання якої місії створена Всесвітня метеорологічна організація?	1	55
46.	Надайте характеристику Програмі ВМО «Глобальна програма спостереження за атмосферою».	1	58
47.	Які наукові оцінки руйнування озонного шару надалі ВМО та ЮНЕП?	1	60
48.	Як проводиться глобальна оцінка хімічного складу опадів і осадження?	1	61

№	Питання	Джерело	Стор.
49.	Яку місію виконує ЮНЕСКО? За якими напрямками ЮНЕСКО здійснює роботу з вектору «Екологічні науки та сталий розвиток»?	1	63
50.	Назвіть відомі Програми, що здійснює ЮНЕСКО. Надайте характеристику Програми «Людина та біосфера».	1	64
51.	Які дії ВООЗ проводить щодо охорони довкілля?	1	67
52.	Який аспект діяльності МОП пов'язаний з природоохоронною?	1	68
53.	Яку місію виконує ФАО, і які дії проводяться Ією у сфері збереження екосистем?	1	69
54.	Як діяльність МАГАТЕ сприяє охороні тв. Захисту довкілля? Назвіть міжнародні конвенції спрямованих на зменшення наслідків ядерних катастроф та їхнє попередження.	1	71
55.	Окреслити принципи міжнародного права довкілля, на яких ґрунтується діяльність МАГАТЕ	1	72
56.	Які МАГАТЕ розробляє нормативи?	1	74
57.	Окреслить завдання Міжнародної морської організації у сфері охорони довкілля.	1	77
58.	Назвіть документи, які були прийняти Радою Європи на прикінці 60-х початку 70-х рр. XX століття, стали визначальними у формуванні	1	81
59.	Надати загальну характеристику діяльності Ради Європи та її впливу на формування міжнародного еколого-правового простору;	1	82
60.	Окреслити сучасні екологічні проблеми в країнах ЄС?	1	90
61.	Під впливом яких економічних і правових чинників відбувається погіршення екологічної ситуації на території Європи?	1	91
62.	На досягнення яких цілей має бути спрямована політика ЄС в галузі охорони довкілля?	1	91
63.	Назвіть принципи екологічної діяльності ЄС за Амстердамським договором 1996 р.?	1	92
64.	Розкрийте зміст принципу «попереджувальної дії»;	1	92
65.	Розкрийте зміст принципу «обережності»;	1	92
66.	Розкрийте зміст принципу «ліквідації наслідків і відшкодування шкоди навколишньому середовищу»;	1	92
67.	Розкрийте зміст принципу «шкоди»;	1	92
68.	Який спеціальний орган ЄС, що займається питаннями навколишнього середовища? Які функції він виконує?	1	93
69.	Назвіть основні адміністративні інструменти європейської екологічної політики;	1	94
70.	Назвіть ключеві акти, що належать до вторинного права ЄС в галузі екологічної політики;	1	95
71.	Навести класифікацію сучасних діючих ринкових інструментів, що стимулюють виробників і споживачів на зміну поведінки на користь	1	95
72.	Які країни ЄС є лідируючими у використанні екологічного податку?	1	95

4.2 Питання семестрового контролю з базової компоненти навчальної дисципліни (залікова контрольна робота)

№	Питання	Джерело	Стор.
1.	У чому полягає мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна діяльність»?	1	5
2.	У чому полягає основна особливість глобальних екологічних проблем?	1	6
3.	Які основні напрями поєднує сучасна система міжнародного екологічного співробітництва?	1	8
4.	Назвіть найбільш поширену та дієву форму співробітництва з питань охорони навколишнього середовища? Чому вона є такою та коли вона була покладена?	1	9
5.	Визначити природоохоронну компетенцію ООН.	1	11
6.	Коли відбулася перша конференція ООН з проблем навколишнього середовища та яку роль відіграла у розвитку міжнародного співробітництва з охорони навколишнього середовища?	1	12
7.	Який документ був прийнятий за підсумками Конференції Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро?	1	13
8.	Коли та з якою метою ООН оголошує «Десятиліттям ООН» з відновлення екосистем?	1	14
9.	З якою метою ООН встановлює пам'ятні дати. Назвіть ті з них, що були оголошені у 21 столітті та мали природоохоронну тематику?	1	15
10.	Визначити компетенцію Асамблеї ООН з навколишнього середовища?	1	15
11.	З якою метою була створена Комісія Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку (КСР);	1	17
12.	Коли и чому КСР була замінена на Міжурядовий політичний форум високого рівня?	1	19
13.	Яку роботу проводить ОЕСР у сфері довкілля для розв'язання екологічних проблем і сталого управління природними ресурсами?	1	20
14.	Надати характеристику Міжнародній програмі ОЕСР по боротьбі зі зміною клімату (ІРАС).	1	22
15.	Які компоненти включає ІРАС?	1	22
16.	Назвіть неурядові організацій, що діють у галузі навколишнього середовища і мають спеціальну природоохоронну компетенцію.	1	28
17.	Визначить роль Римського Клубу у вивченні перспектив розвитку біосфери;	1	29
18.	Назвіть найвідомішу громадську організацію рух «зелених».	1	28
19.	Які спеціалізовані установи ООН відіграють важливу роль у галузі охорони навколишнього середовища?	1	32
20.	За якими напрямками ведене роботу ЮНЕП?	1	33
21.	Як день «5 червня» пов'язаний з ЮНЕП?	1	33
22.	У чому полягає суть Ініціативи ЮНЕП щодо зеленої економіки?	1	35
23.	Які зміни сталися у 2022 р. щодо сфери дії Мінаматської конвенція про ртуті?	1	48
24.	Назвіть стратегічні цілі які ЮНЕП буде реалізовувати у відповідності до своєї концепції, що охоплює Порядок денний на	1	50

№	Питання	Джерело	Стор.
25.	У рамках яких тематичних програм ЮНЕП займатиметься подоланням трьох планетарних кризів?	1	50
26.	На виконання якої місії створена Всесвітня метеорологічна організація?	1	55
27.	Надайте характеристику Програмі ВМО «Глобальна програма спостереження за атмосферою».	1	58
28.	Яку місію виконує ЮНЕСКО? За якими напрямками ЮНЕСКО здійснює роботу з вектору «Екологічні науки та сталий розвиток»?	1	63
29.	Назвіть відомі Програми, що здійснює ЮНЕСКО. Надайте характеристику Програмі «Людина та біосфера».	1	64
30.	Які дії ВООЗ проводить щодо охорони довкілля?	1	67
31.	Який аспект діяльності МОП пов'язаний з природоохоронною?	1	68
32.	Яку місію виконує ФАО, і які дії проводяться Ією у сфері збереження екосистем?	1	69
33.	Як діяльність МАГАТЕ сприяє охороні тв. Захисту довкілля? Назвіть міжнародні конвенції спрямованих на зменшення наслідків ядерних катастроф та їхнє попередження.	1	71
34.	Окреслити принципи міжнародного права довкілля, на яких ґрунтується діяльність МАГАТЕ	1	72
35.	Які МАГАТЕ розробляє нормативи?	1	74
36.	Окреслить завдання Міжнародної морської організації у сфері охорони довкілля.	1	77
37.	Назвіть документи, які були прийняти Радою Європи на прикінці 60-х початку 70-х рр. XX століття, стали визначальними у формуванні	1	81
38.	Надати загальну характеристику діяльності Ради Європи та її впливу на формування міжнародного еколого-правового простору;	1	82
39.	Окреслити сучасні екологічні проблеми в країнах ЄС?	1	90
40.	Під впливом яких економічних і правових чинників відбувається погіршення екологічної ситуації на території Європи?	1	91
41.	На досягнення яких цілей має бути спрямована політика ЄС в галузі охорони довкілля?	1	91
42.	Назвіть принципи екологічної діяльності ЄС за Амстердамським договором 1996 р.?	1	92
43.	Який спеціальний орган ЄС, що займається питаннями навколишнього середовища? Які функції він виконує?	1	93
44.	Назвіть основні адміністративні інструменти європейської екологічної політики;	1	94
45.	Назвіть ключеві акти, що належать до вторинного права ЄС в галузі екологічної політики;	1	95
46.	Навести класифікацію сучасних діючих ринкових інструментів, що стимулюють виробників і споживачів на зміну поведінки на користь	1	95
47.	Які країни ЄС є лідируючими у використанні екологічного податку?	1	95

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література:

1. Владимірова О.Г. Міжнародна екологічна діяльність : конспект лекцій. Одеський державний екологічний університет, 2023. 102 с.

2. . Федунь. О. Екологізація міжнародних відносин у контексті сталого розвитку. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2012. Випуск 30. С. 78-86

Додаткова література

3. Організація Об'єднаних Нація. URL:<https://www.undp.org/uk/ukraine>.
4. ООН, міжнародні роки. URL:<https://www.un.org/ru/observances/international-yearsю>
5. Комісія зі сталого розвитку. URL:http://www.un.org/esa/sustdev/csd/csd11/CSD_multyear_prog_work.htm.
6. Екологічні огляди за країнами. URL:<https://www.oecd.org/environment/country-reviews/>.
7. Міжнародна програма дій ОЕСР по боротьбі зі зміною клімату (ІРАС). URL:<https://www.oecd.org/climate-action/ipac/about>.
8. Декларація тисячоліття ООН: прийнята резолюцією № 55/2 Генеральної Асамблеї від 8.09.2000 р. URL:http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/summitdecl.shtml.
9. Глобальний огляд пластмас. URL:<https://www.oecd.org/environment/plastics/>.
10. Global Plastics Outlook: сценарії політики до 2060 р. URL:<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/aa1edf33-en/index.html?itemId=/content/publication/aa1edf33-en>.
11. Довідник держав-членів ЮНЕП. URL:<https://www.unep.org/ru/cpr/member-states-directory>.
12. Декларація Ріо-де-Жанейро про навколишнє середовище і розвиток: прийнята Конференцією ООН по навколишньому середовищу 3-14 червня 1992 р. URL: http://megalib.com.ua/content/2827_Deklaraciya_Rio_de_Janeiro_z_navkolishnogo_seredovisha_i_rozvitku_.html.
13. Глобальна екологічна перспектива: минуле, сьогодні і перспективи на майбутнє URL: <http://www.grid.unep.ch/geo/geo3/russian/pdfs/prelims.pdf>.
14. Глобальний зелений новий курс: доповідь. URL: <http://www.unepcom.ru/images/greenconomy/greennewdeal.pdf>.
15. Назустріч зеленої економіки. Шлях до сталого розвитку і подоланню бідності: узагальнювальна доповідь для представників владних структур. URL: http://old.ecocongress.info/5_congr/docs/doklad.pdf.
16. Звіт про роботу першої спеціальної сесії Асамблеї ООН з навколишнього середовища. URL:<https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/40318/UNEP-EA.SS.1-3->
17. ЮНЕП в 2022 р. URL:<https://www.unep.org/annualreport/2022/>.
18. Інвестуйте у здорову планету, інвестуйте у Програму ООН з навколишнього середовища. URL:<https://www.unep.org/ru/programma-oon-po-okruzhayushey-srede/finansirovanie-i-partnerskie-otnosheniya>.
19. Всесвітня метеорологічна організація. URL:<https://public.wmo.int/>.
20. ЮНЕСКО. URL: <https://www.unesco.org/>.

21. Стокгольмська Декларація ООН від 16 червня 1972. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declarathenv.shtml).
[Конституція ЮНЕСКО https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_014#Text.
22. Портал ЮНЕСКО (МАВ» (МАВ). URL: [http // www.portal.unesco.org](http://www.portal.unesco.org).
23. Список всесвітньої спадщини. URL: [http//www.portal.unesco.org](http://www.portal.unesco.org).
24. Середньострокова стратегія на 2014-2021. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227860_.
25. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: <https://www.who.int/>.
26. Міжнародна організація праці. URL: <https://www.ilo.org/moscow//lang--ru/index.htm>.
27. Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (ФАО). URL: <https://www.fao.org/home/>.
28. Устав Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй. URL: <https://docs.cntd.ru/document/901967876>.
29. Міжнародне агентство з атомної енергії. URL: <https://www.iaea.org/>.
30. Міжнародна морська організація. URL: <https://www.imo.org/>
31. Рада Європи. URL: <https://www.coe.int/ru/web/about-us/our-member-states>.
32. Право Ради Європи у контексті глобальної стратегії сталого розвитку. URL: <file:///C:/Users/Rapiscan/Downloads/276-316-1-SM.pdf>.
33. Європейський Союз. Офіціальний сайт URL: <https://european-union.europa.eu/select-language?destination=/node/1>.
34. Екологічна політики Євросоюзу. URL: <file:///C:/Users/Rapiscan/Downloads/ekologicheskaya-politika-evrosyuza.pdf>.
35. Директива Ради 85/337/ЄС від 27.06.1985 Про оцінку наслідків впливу деяких громадських і приватних проектів на навколишнє середовище. URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=52751.
36. ПРООН в Україні. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>.